

-

-

Ελληνικό Μητρώο Ειδικευμένων Επιστημόνων στην Κλινική Χημεία και την Εργαστηριακή Ιατρική:

Κώδικας Επαγγελματικής Δεοντολογίας

1. Εισαγωγή

Το Ελληνικό Μητρώο Ειδικευμένων Επιστημόνων στην Κλινική Χημεία και την Εργαστηριακή Ιατρική είναι ένας εθελοντικός επαγγελματικός Οργανισμός ο οποίος συστήθηκε από την Ελληνική Εταιρία Κλινικής Χημείας-Κλινικής Βιοχημείας (ΕΕΚΧ-ΚΒ). Το Μητρώο περιλαμβάνει και εκπροσωπεί τους ειδικευμένους επιστήμονες στην Κλινική Χημεία και την Εργαστηριακή Ιατρική, οι οποίοι εγγράφονται σε αυτό με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και προδιαγραφές οι οποίες είναι οι παρακάτω:

1. Πανεπιστημιακό πτυχίο Χημείας, Βιοχημείας, Βιολογίας, Ιατρικής, Φαρμακευτικής ή άλλο σχετικό.
2. Τουλάχιστον 9 χρόνια, συνολικό άθροισμα, προπτυχιακών σπουδών και μεταπτυχιακής ειδίκευσης στην κλινική χημεία-κλινική βιοχημεία.
3. Μεταπτυχιακή Ειδίκευση στην κλινική χημεία-κλινική βιοχημεία κατ' ελάχιστον 4 χρόνια μετά την απόκτηση του βασικού πανεπιστημιακού πτυχίου.
4. Εργασία σε εργαστήριο ΚΧ-ΚΒ στην Ελλάδα. Με τον όρο «εργαστήριο ΚΧ-ΚΒ» εννοείται κάθε εργαστήριο που ασχολείται με διαγνωστικές διαδικασίες που εμπίπτουν το ευρύτερο αντικείμενο της κλινικής χημείας-κλινικής βιοχημείας σε περιβάλλον παροχής υπηρεσιών υγείας.

Το Ελληνικό Μητρώο από το 2005, είναι ισοδύναμο με το αντίστοιχο Ευρωπαϊκό Μητρώο (European Register of specialists in Clinical Chemistry and Laboratory Medicine) <http://www.ec-4.org/>, το οποίο είναι υπό την υπευθυνότητα της European Federation of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine (EFCC, <http://www.efcclm.eu>). Τα μέλη του Ελληνικού Μητρώου μπορούν να εγγράφονται μέλη του European Register.

2. Γενικές Αρχές

Κατά τη διάρκεια της άσκησης των καθηκόντων τους οι ειδικευμένοι επιστήμονες στην Κλινική Χημεία και Εργαστηριακή Ιατρική, οφείλουν να λειτουργούν έτσι ώστε, να

μην απαξιώνουν την επιστήμη και το επάγγελμα της Κλινικής Χημείας και Εργαστηριακής Ιατρικής. Πρέπει να επιδεικνύουν όχι μόνον ακεραιότητα, αμεροληψία, σεβασμό προς τον άνθρωπο και τις εξετάσεις που διενεργούν για λογαριασμό του, αλλά να στοχεύουν στα πλέον υψηλά επαγγελματικά και ηθικά πρότυπα. Λαμβάνοντας υπόψη τις υποχρεώσεις τους από το νόμο, πρωταρχικό τους μέλημα πρέπει να είναι η προάσπιση της υγείας και του συμφέροντος των χρηστών των υπηρεσιών τους καθώς και η εξασφάλιση των συμφερόντων αυτών που συμμετέχουν σε πληθυσμιακές ερευνητικές μελέτες.

Όλα τα μέλη, υπογράφοντας την αίτηση εγγραφής τους, συναινούν να υπακούουν και να συμμορφούνται προς αυτόν τον Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας.

3. Θεμελιώδεις Αρχές:

Ο ειδικευμένος επιστήμονας στην Κλινική Χημεία και Εργαστηριακή Ιατρική οφείλει να προσφέρει τις υπηρεσίες του (όπως, υπόδειξη νέων εξετάσεων, εξασφάλιση της αξιοπιστίας των αποτελεσμάτων, σχολιασμός των λαμβανομένων αποτελεσμάτων και επιστημονική έρευνα) για τη διάγνωση, τη θεραπεία και την παρακολούθηση μιας νόσου αλλά και την πρόληψη των νοσημάτων που πλήττουν τον άνθρωπο και τα ζώα. Πάντοτε, θα πρέπει να λειτουργεί προς το συμφέρον των ασθενών, με ευελιξία ως προς την εφαρμογή των γραφειοκρατικών διαδικασιών και με τις υψηλότερες προδιαγραφές τεχνικής επάρκειας και ακεραιότητας.

4. Συνεχής επαγγελματική εξέλιξη

Ο ειδικευμένος επιστήμονας στην Κλινική Χημεία και Εργαστηριακή Ιατρική, για τη σωστή άσκηση των καθηκόντων του, σύμφωνα με το τι θεωρείται καλή επαγγελματική πρακτική για την ειδικότητά του, και σύμφωνα με τις επιταγές της εθνικής νομοθεσίας, οφείλει:

- Να διατηρεί και να αναπτύσσει την τεχνική του επάρκεια σε υψηλό ποιοτικό επίπεδο (επιστημονικά και τεχνικά) παρακολουθώντας τις εξελίξεις στον τομέα της Υγείας γενικά, και στην Κλινική Χημεία και Εργαστηριακή Ιατρική ειδικότερα, συμμετέχοντας σε σχετικά επιμορφωτικά μαθήματα καθώς και σε άλλα προγράμματα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης για όλη την επαγγελματική του ζωή και ασκώντας ανελλιπώς το επάγγελμά του.
- Να περιορίζει τις δραστηριότητές του στους τομείς της εξειδίκευσής του και να επιζητεί τη συνεργασία των ειδικών στους άλλους τομείς.
- Να ενημερώνεται για καταστατικούς κώδικες πρακτικής που διέπουν τη δουλειά του.
- Ο ειδικευμένος επιστήμονας στην Κλινική Χημεία και Εργαστηριακή Ιατρική, οφείλει να εκδηλώνει την επαγγελματική του αφοσίωση, συμμετέχοντας στις δραστηριότητες των επιστημονικών εταιρειών, ειδικά αυτών που προάγουν το επάγγελμα και συνεισφέρουν στη συνεχιζόμενη εκπαίδευση των μελών τους.

5. Συμμόρφωση προς τους κώδικες ηθικής και συμπεριφοράς

Ο ειδικευμένος επιστήμονας στην Κλινική Χημεία και Εργαστηριακή Ιατρική θα πρέπει να συμμορφούται όχι μόνον προς τις απαιτήσεις του Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας αλλά και προς τη νομοθεσία και κάθε κώδικα και προδιαγραφές πρακτικής που σχετίζονται με το επάγγελμά του στη χώρα μας.

6. Εντιμότητα και Ακεραιότητα

Η επαγγελματική ακεραιότητα και η εντιμότητα του ειδικευμένου επιστήμονα στην Κλινική Χημεία και Εργαστηριακή Ιατρική, πρέπει να αποτελούν τα εχέγγυα για την αντικειμενικότητα των αναλύσεων που εκτελεί, της κρίσης του και των αποφάσεών του.

Ο ειδικευμένος επιστήμονας στην Κλινική Χημεία και Εργαστηριακή Ιατρική οφείλει πάντοτε να αποφεύγει κάθε είδους αδικήματα επαγγελματικό ή επιστημονικό, όπως απάτη, κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας, παράληψη ή απόκρυψη πληροφοριών αλλά και λανθασμένη γνωμάτευση ή παραπληροφόρηση, στη δουλειά της ρουτίνας ή στην έρευνα.

Ο ειδικευμένος επιστήμονας στην Κλινική Χημεία και Εργαστηριακή Ιατρική, δεν πρέπει να δεσμεύεται από καμία υποχρέωση η οποία συγκρούεται με την επαγγελματική του ανεξαρτησία. Συγκεκριμένα αναλαμβάνει:

- Να μην επιζητεί και να μην δέχεται δώρα, οικονομικά οφέλη ή πλεονεκτήματα από το ιατρικό προϊόν ή την εταιρεία διαγνωστικών, εκτός και αν είναι μικρής οικονομικής αξίας και σχετικό με την πρακτική της Κλινικής Χημείας και της Εργαστηριακής Ιατρικής.
- Να μην επιζητεί και να μην δέχεται φιλοξενία κατά τη διαδικασία προώθησης ενός προϊόντος, σε συμπόσια ή συνέδρια και τα σχετικά, εκτός εάν η φιλοξενία αυτή κυμαίνεται σε λογικά επίπεδα και δευτερευόντως προς τον κύριο λόγο της συνάντησης, δεν επεκτείνεται δε και σε άλλα πρόσωπα, εκτός των επαγγελματιών υγείας.
- Να μην δέχεται οικονομική ενίσχυση από τη βιομηχανία αμέσως ή εμμέσως, εκτός για εκδηλώσεις καθαρού επαγγελματικού και επιστημονικού ενδιαφέροντος. Αυτού του είδους οι προσφορές πρέπει να κυμαίνονται σε λογικά επίπεδα και να περιορίζονται στα όρια του επιστημονικού αντικειμένου της εκδήλωσης χωρίς να επεκτείνονται σε πρόσωπα εκτός των επαγγελματιών υγείας.

7. Οι σχέσεις με τους άλλους

Ο ειδικευμένος επιστήμονας στην Κλινική Χημεία και Εργαστηριακή Ιατρική πρέπει πάντοτε να επιδεικνύει ευγένεια, εντιμότητα και ακεραιότητα στις συναλλαγές του με τους ασθενείς και τους άλλους, συμπεριλαμβανομένων των συναδέλφων του. Δεν πρέπει να εμπλέκεται σε καμμία δραστηριότητα ή συμπεριφορά η οποία θα μπορούσε να δυσφημίσει ή να κλονίσει τη δημόσια εμπιστοσύνη στο επάγγελμά του.

Πρέπει να συμμετέχει εποικοδομητικά σε ομαδική εργασία, να επικοινωνεί και να συνεργάζεται με τους άλλους επαγγελματίες της υγείας καθώς και με άτομα που ασχολούνται με τη φροντίδα των ασθενών.

Δεν πρέπει να κάνει κατάχρηση της επαγγελματικής του θέσης με σκοπό να συνάψει

αδιαφανείς σχέσεις με τους ασθενείς, να παρασύρει τους ασθενείς να δίδουν ή να δανείζουν χρήματα ή άλλα οφέλη. Να συνιστά θεραπείες ή έρευνες που δεν είναι προς όφελος του ασθενούς ή να αποκρύπτει στοιχεία μελετών ή θεραπευτικές αγωγές. Όταν πιστεύει πως η υγεία ενός συναδέλφου, η συμπεριφορά του ή η εργασία του, αποτελεί απειλή για κάποιον ασθενή, πρέπει να το αναφέρει στους εργοδότες ή στην προϊστάμενη αρχή.

8. Ανεξαρτησία και αμεροληψία

Ο ειδικευμένος επιστήμονας στην Κλινική Χημεία και Εργαστηριακή Ιατρική οφείλει να ασκεί την επαγγελματική του κρίση προς όφελος του ασθενούς, εντός των πλαισίων των αρμοδιοτήτων του, ελεύθερα και αμερόληπτα λαμβάνοντας υπόψη του όλα τα σχετικά δεδομένα, χωρίς πίεση από εξωτερικούς παράγοντες ή συγκρούσεις συμφερόντων. Επίσης, οφείλει να εξασφαλίζει ότι τα συμφέροντα των συμμετεχόντων σε ερευνητικές μελέτες θεωρούνται σημαντικά και προστατεύονται.

Ο ειδικευμένος επιστήμονας στην Κλινική Χημεία και Εργαστηριακή Ιατρική, πρέπει να υπηρετεί κάθε ασθενή όσο καλύτερα μπορεί και να προσφέρει στο κοινωνικό σύνολο πληροφορίες, εντός του πεδίου της τεχνικής του επάρκειας, σε θέματα υγείας, οι οποίες θα είναι κατανοητές και χρήσιμες στο ευρύ κοινό.

9. Εχεμύθεια

Ο ειδικευμένος επιστήμονας στην Κλινική Χημεία και Εργαστηριακή Ιατρική, θα πρέπει να θεωρεί υποχρέωσή του να σέβεται την εμπιστευτικότητα της πληροφορίας που αποκτά κατά την άσκηση των καθηκόντων του, χωρίς προκατάληψη προς την ισχύουσα νομοθεσία της χώρας, για τα προσωπικά δεδομένα. Επίσης, θεωρείται υπεύθυνος έναντι κακής χρήσης αυτής της πληροφορίας. Θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι η πληροφορία για κάποιον ασθενή ή γι' άλλα άτομα, δεν αποκαλύπτεται σε τρίτους, παρά μόνον σε καθορισμένες περιπτώσεις, όπως π.χ. σε άλλους επαγγελματίες υγείας οι οποίοι συμμετέχουν στη φροντίδα του ασθενούς και, όπου αυτό είναι εφικτό, με τη συναίνεση του ασθενούς.

10. Σύγκρουση με ηθικές και δεοντολογικές πεποιθήσεις

Ο ειδικευμένος επιστήμονας στην Κλινική Χημεία και Εργαστηριακή Ιατρική, πρέπει να σέβεται τις ηθικές, θρησκευτικές και πολιτισμικές πεποιθήσεις κάθε ασθενούς, χωρίς να είναι ο ίδιος υποχρεωμένος να προσφέρει τις επαγγελματικές του υπηρεσίες εις βάρος των προσωπικών του ηθικών και θρησκευτικών αντιλήψεων. Έχει όμως την υποχρέωση να δίνει πληροφορίες για το που θα ικανοποιηθεί η αιτούμενη υπηρεσία κατά τον συμφερότερο τρόπο, από έναν άλλον επαγγελματία συνάδελφο, ή να ενημερώνει για τον οργανισμό ή την υπηρεσία που μπορεί να δώσει αυτή την πληροφορία. Εάν έχει δεσμευτεί να παρέχει τις επαγγελματικές του υπηρεσίες, πρέπει να αφήνει κατά μέρος τις προσωπικές του θρησκευτικές, πολιτισμικές, ιδεολογικές ή άλλες πεποιθήσεις και να εξασφαλίζει ότι έχουν ισότιμη πρόσβαση στις υπηρεσίες του, όλοι όσοι τις δικαιούνται.

11. Εκπροσώπηση και επίβλεψη

Ως επί κεφαλής και/ή μέλος της επιστημονικής ομάδας σ' ένα εργαστήριο Κλινικής Χημείας και Εργαστηριακής Ιατρικής, ο ειδικευμένος επιστήμονας στην Κλινική Χημεία και Εργαστηριακή Ιατρική, θα πρέπει, αναλόγως των ειδικών συνθηκών μιας δεδομένης κατάστασης: να έχει μία σαφή εικόνα για το είδος των υπηρεσιών που καλείται να προσφέρει ο ίδιος ή/και η ομάδα του να εξασφαλίζει ότι όλες οι υπηρεσίες του εργαστηρίου είναι οργανωμένες και εκτελούνται με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ακρίβεια και ταχύτητα να προστατεύει την ασφάλεια και την υγεία των συνεργατών του με ευαισθησία στη φύση και το περιβάλλον να επιδεικνύει σεβασμό προς τους ανωτέρους, τους συναδέλφους και τους υφισταμένους λαμβάνοντας υπόψη του τις ανάγκες και τις φιλοδοξίες τους, εφ' όσον βέβαια συνάδουν με τους νόμους και τη δεοντολογία του επαγγέλματός τους να προσπαθεί για τη δημιουργία ενός ευχάριστου και υγιούς εργασιακού περιβάλλοντος, υψηλών τεχνολογικών προδιαγραφών να εξασφαλίζει ότι κάθε υφιστάμενός του διαθέτει την απαραίτητη κατάρτιση, δεξιότητα και επάρκεια για να διεκπεραιώνει αποτελεσματικά και ικανοποιητικά μία εργασία που του ανατίθεται, υπό την κατάλληλη επίβλεψη να αναλαμβάνει την ευθύνη των καθηκόντων που εκπροσωπεί εκτός εάν ο εκπροσωπούμενος είναι συνάδελφος ιδίου βαθμού και κατάρτισης.

12. Ασφάλεια για επαγγελματικό λάθος

Ο ειδικευμένος επιστήμονας στην Κλινική Χημεία και Εργαστηριακή Ιατρική, θα πρέπει να καλύπτεται στη δουλειά του από κάποιου είδους ασφάλιση με πιθανούς δικαιούχους τους ασθενείς ή άλλο τρίτο πρόσωπο εάν αυτό προκύπτει από την άσκηση του επαγγέλματός του. Η ασφάλιση αυτή πρέπει να είναι τέτοιου επιπέδου ώστε να καλύπτει επαρκώς τον δικαιωμένο δικαιούχο. Η ασφάλιση αυτή μπορεί να προέρχεται από κρατικό φορέα ή από τον εργοδότη ή από ένα επαγγελματικό σωματείο ή να είναι ιδιωτική.

13. Διαφήμιση

Οι ειδικευμένοι επιστήμονες στην Κλινική Χημεία και Εργαστηριακή Ιατρική δραστηριοποιούνται τόσο στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα. Η διαφήμιση των προσόντων των ειδικευμένων επιστημόνων, πρέπει να είναι ακριβής, έντιμη, νόμιμη, αξιοπρεπής και αναλογική, με επίκεντρο αποκλειστικά τις παρεχόμενες επαγγελματικές υπηρεσίες τους. Πρέπει επίσης να συμμορφούται προς την Εθνική ή Ευρωπαϊκή νομοθεσία και οδηγίες στον τομέα αυτό.

14. Κυρώσεις

Εάν ένας ειδικευμένος επιστήμονας στην Κλινική Χημεία και Εργαστηριακή Ιατρική, δεν συμμορφούται σ' ένα μέρος αυτού του Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας, η Εθνική Επιτροπή Μητρώου και η ΕΕΚΧ-ΚΒ είναι υπεύθυνες για την απόδοση ευθυνών και την επιβολή κυρώσεων. Εάν ένα μέλος έχει υποστεί πειθαρχικές κυρώσεις από το εθνικό μητρώο (π.χ. αναστολή, ανάκληση), τότε μπορεί και η EC4 να επιβάλει στο άτομο αυτό τις ίδιες κυρώσεις σε σχέση με το μητρώο της EC4.

15. Διαφάνεια

Στο δικτυακό τόπο της ΕΕΚΧ-ΚΒ είναι καταχωρημένος ο ανωτέρω Κώδικας Επαγγελματικής Δεοντολογίας καθώς και διάφορα έγγραφα. Είναι δυνατή επίσης η πρόσβαση σε έγγραφα από το δικτυακό τόπο των European Economic and Social Committee/Single Market Observatory Self and Co-regulation Database (<http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.self-and-co-regulation-enter-the-database>).